

MŮJ ROK 1981

Můj rok 1981

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.bizbooks.cz
www.albatrosmedia.cz

Bizbooks®

Kateřina Komárková
Můj rok 1981 – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2021

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

OBSAH

Úvodem	4
Rok 1981 podle jiných kalendářů	7
Statistiky a čísla	10
Narodili se	14
Rok kovového kohouta	20
Kultura	22
Literatura	24
Divadlo	41
Film	51
Výtvarné umění	61
Hudba	69
Rozhlas a televize	79
Realita všedního dne	86
Móda	110
Doprava	120
Počasí a příroda	130
Sport a zdraví	143
Architektura	160
Krimi	170
Humor	176
Kalendárium 1981	186
Zdroje	208

ÚVODEM

Na první pohled by se mohlo zdát, že rok 1981 nebyl ničím výjimečný, jen další řada dnů v bezbřehé šedi komunistického Československa. Zatímco za mořem IBM představuje svůj přelomový produkt – první osobní počítač – a díky zahájení vysílání MTV dostává hudba nový rozměr, titulní strany Rudého práva informují o politických a zemědělských úspěších v naší vlasti i dalších zemích východního bloku. V době, kdy je na oběžnou dráhu poprvé vypuštěn raketoplán Columbia, aby na své misi oběhl 36krát planetu Zemi, československý lid uvědoměle plní výrobní plány, z úrodných polí se po celý rok sklízí tuny plodin, kdo může, ujíždí v pátek z města na svou chatu či chalupu a v létě si vaří kotlíkový guláš v autokempu. Když ale nahlédneme do těch nehybných vod všednodennosti pozorněji, spatříme na dně i lesknoucí se perličky.

Co je Buňkov? Proč se Zlatý slavík nesměl udílet v Praze? Pojídal Lidojem lidi? Jak se vaří rybízová polévka? Proč ženy nosily zvony a muži stěrače? Kdy jste mohli potkat Modrého anděla? Přinesl Ježíšek Rubikovu kostku? Kde jsou v metru buchty?

První dny nového roku 1981 jako by se počasí rozhodlo otestovat lidskou odolnost. Zemi bičují poryvy větru, v závějích nového sněhu kolabuje doprava. Rok kovového kohouta zvoní nezvykle často kovem střelných zbraní. Cílem atentátníků se stává papež, prezident, královna, je slyšet několikrát klapnutí věžeňských mříží. Cinkají však i svatební zvony v londýnském chrámu svatého Pavla, cenné kovy na krku našich sportovců a mince v kasírtašce Dalibora Vrány. Ať už chcete sami zavzpomínat, nebo knihu věnovat jako dárek někomu z vašich blízkých, kdo se roku 1981 narodil, přeji vám, abyste si tu svou perličku v knize také našli. Své věnování oslavenci můžete připsat na následující straně.

Stránka pro tebe

PF 1981

ROK 1981 PODLE JINÝCH KALENDÁŘŮ

Arménský kalendář	1430
Barmský kalendář	1343
Bengálský kalendář	1388
Buddhistický kalendář	2525
Byzantský kalendář	7489–7490
Čínský kalendář	5. 2. 1981–24. 1. 1982 <i>Kovový Kohout</i>
Etiopský kalendář	1973–1974
Gregoriánský kalendář	1981 (MCMLXXXI)
Hebrejský kalendář	5741–5742
Íránský kalendář	1359–1360
Islámský kalendář	1401–1402
Japonský kalendář	2641
Javánský kalendář	1913–1914
Koptský kalendář	1697–1698
Korejský kalendář	4314
Thajský solární kalendář	2524

CO PŘINESE 21. STOLETÍ?

Žijeme v období vědeckotechnické revoluce, kdy snad jedinou jistotou je neustálá změna. Bouřlivé přeměny ve vědě a technice, k nimž došlo v posledních desetiletích dvacátého století, vtrhly do našeho života s rychlostí blesku. Vždyť jedna generace je za třetinu života svědkem tak mohutných změn, jaké se neudály v celých předchozích lidských dějinách. A přitom vědci tvrdí, že to vše je pouze začátek překvapení, která očekávají lidstvo v budoucnu.

Alespoň přibližně předpovídat vývoj vědy a techniky je odvěkou touhou lidí. Zajímavé je proto nahlédnout do předpovědi odborníků z oblasti výzkumu a výroby, kde si berou za cíl určit rok hromadného využití některých již známých či očekávaných technických novinek.

Podle jedné takové předpovědi rok 1984 přinese široké využití laseru ke svařování, tepelnému zpracování a řezání kovů, v roce 1985 se má používat umělá krev. V roce 1990 se očekává možnost řízení početí, terapie rakoviny, ekonomicky schůdná cesta výroby plastických hmot a výroba automobilů s karosérií i rámem z plastických hmot. V roce 1992 bude vytvořena banka orgánů pro účely transplantace, rok 1995 nás překvapí počítačem, který se bude umět sám učit, možností regulovat tělesnou váhu a chuť k jídlu a osobním kapesním telefonem. O další tři roky později už budou moci hospodyňky nakupovat zboží přímo z bytu a umělá bavlna bude mít vlastnosti přírodního vlákna.

A vstup do 21. století? Je toho opravdu hodně, co se nám dnes zdá přímo fantastické, ale posuďte sami: umělý intelekt, televizor v náramkových hodinkách, řízení hospodaření v domácnosti pomocí počítače, chemické metody ovlivňování procesu stárnutí, letadla a vlaky z plastických hmot, zúrodnění půd pomocí plastických fólií, arktická města na pěnových plastických izolačních materiálech, efektivní řízení procesů snění a relaxace, podzemní zařízení pro nepřetržitou těžbu rud ve skalních horninách...

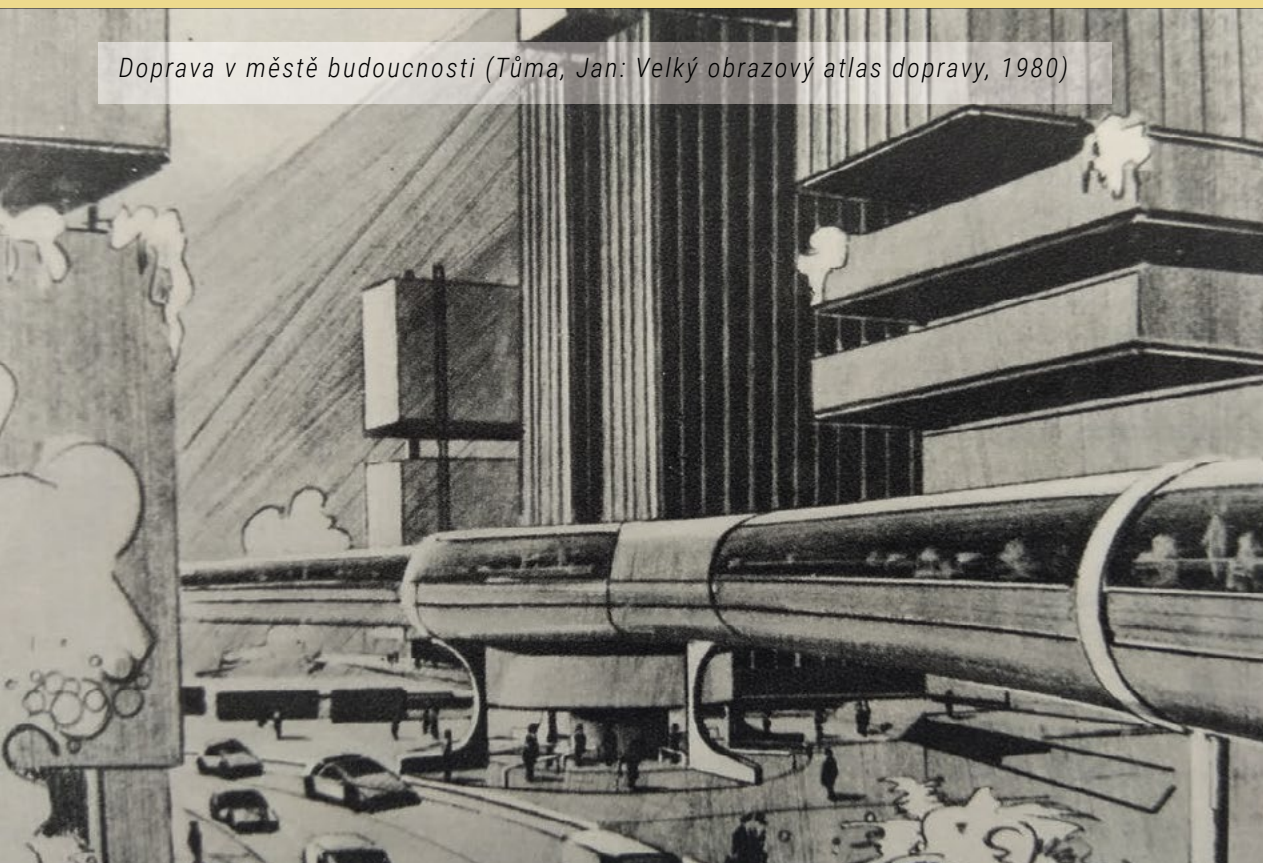
Rok 2003 přinese vlákna, která budou měnit barvu, rok 2005 pak využití laseru, ultrazvuku a plazmatu pro vrtání a rozpojování hornin. V roce 2010 už bude možno jít i plastické hmoty, psací stroj bude psát podle diktátu a pohyb automobilu na dálnici bude řízen automaticky.

Přímé spojení nervové soustavy nebo mozku člověka s počítačem se očekává v roce 2020, automatizace podzemních důlních děl o další dva roky později. A v roce 2025 by měly jezdit autobusy s jaderným motorem, v roce 2035 už dokonce i vlaky budou mít jaderný pohon.

Fantazie? Možná, ale je to fantazie, která vychází z reálných předpokladů dneška. A i když jistě čas vnese do předpovědí své nesmlouvavé korektivy, jedno je jisté: 21. století (a zřejmě ani naše století se nedá zahanbit) nám přinese nejedno překvapení. Doufejme jen, že to nebudou překvapení nepříjemná.

Rudé právo, 12. října 1981

Doprava v městě budoucnosti (Tůma, Jan: Velký obrazový atlas dopravy, 1980)

STATISTIKY A ČÍSLA

CENY POTRAVIN A ZBOŽÍ V KČS

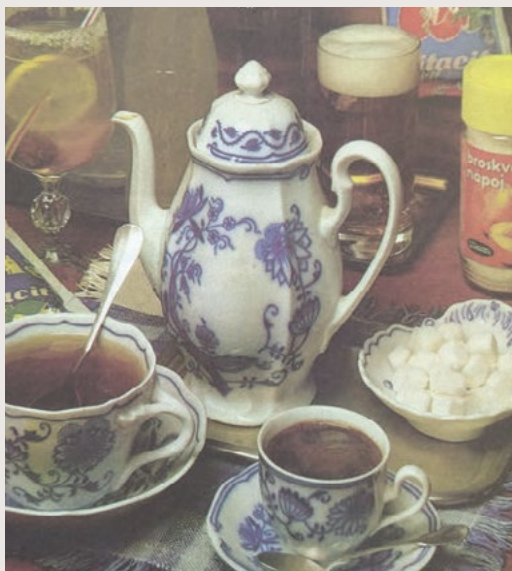
Chléb žitnopšeničný	2,60/kg
Rohlík, houska	5,66/kg
Rýže	5,-/kg
Brambory	1,60/kg
Hovězí přední s kostí	17,-/kg
Kuře	26,50/kg
Šunka uzená, dušená	70,-/kg
Salám turistický	50,-/kg
Párky	25,-/kg
Máslo	40,-/kg
Olej	25,40/kg
Mléko egalizované lahvévé – 2 % tuku (Kčs/l)	1,90
Sýr eidam 30%	19,-/kg
Vejce	1 (letní) 1,30 (zimní)
Cukr kostkový	8,-/kg

Káva zrnková, pražená	240,-/kg
Čaj	170,-/kg
Čokoláda	130,-/kg
Pivo lahvévé 10%	1,70/0,5 l
Víno přírodní bílé	20,-/l
Rum 40%	83,-/l
Cigarety Partyzánka	0,20/ks
Celoroční obuv dámská vycházková	350,-
Boty chlapecké s koženou podešví na 10 let	125,-
Jízdní kolo pánské	1110,-
Auto Škoda	52 200,-
Benzin normál	7,50/l
Uhlí (Kčs/100 kg) hnědé	25,90
černé	39,40

DOPRAVA A SLUŽBY

Jízdné (Kčs/jízdenka):

osobní vlak do 100 km	14,-
autobus do 10 km	3,-
Poštovné za dopis	1,-
Telefon (hovorné za 1 hovor)	1,-
Trvalá ondulace s mytím vlasů	33,-
Kino (vstupenka) klasický formát	4,-
širokoúhlá projekce	6,-

OBYVATELSTVO

Počet obyvatel podle

sčítání 1. 11. 1980

Celkem obyvatel 15 283 095

Muži 7 441 160

Ženy 7 841 935

Přírůstek obyvatel od
posledního sčítání

v roce 1970: +6,5 %

Děti 0–5 1 629 238

Děti 6–14 2 084 849

Produktivní věk 8 667 705

NÁRODNOSTNÍ SLOŽENÍ OBYVATELSTVA

Česká 9 797 431

Slovenská 4 705 458

Ukrajinská a ruská 52 334

Polská 71 292

Maďarská 581 006

Německá 60 295

Jiná 52 424

ŠKOLNÍ VZDĚLÁNÍ OBYVATELSTVA STARŠÍHO 15 LET

Základní 5 420 589

Odborné 3 416 990

Střední všeobecné 431 018

Střední odborné 1 581 150

Vysokoškolské 583 814

Bez vzdělání 47 684

Nezjištěno 87 761

Vyučených 2 777 717

SŇATKY A BILANCE MANŽELSTVÍ

Sňatky 116 805

Manželství zaniklá rozvodem 34 595

Rozvody podle délky

trvání manželství v letech:

Do 1 roku 786

1 rok 2 312

2 roky 2 957

3 roky 3 018

4–5 5 181

6–7 4 153

8–9 3 204

10–14 5 541

15–19 3 419

20–24 2 025

25+ a nezjištěno 1 999

ŽIVĚ NAROZENÉ DĚTI PODLE VĚKU MATKY

Do 15 let 44

15–19 let 26 451

20–24 let 105 033

25–29 let 69 906

30–34 let 27 483

35–39 let	7 526
40–44 let	1 194
45–49 let	53
50+	2

Pracující v národním hospodářství	7 268 445
Ženy na mateřské dovolené	351 599
Žáci a studenti	349 051
Obyvatelstvo v produktivním věku neschopné práce	271 469

MZDY

Průměrné měsíční mzdy pracovníků v Kčs

Zemědělství	2 620,-
Průmysl	2 772,-

Stavebnictví	2 964,-
Doprava nákladní	3 194,-
Obchod	2 229,-
Věda, výzkum, vývoj	3 073,-
Ubytovací služby, služby cestovního ruchu	2 047,-
Školství a kultura	2 403,-
Zdravotnictví a sociální péče	2 523,-
Peněžnictví	2 604,-
Pojišťovnictví	2 840,-
Správa, soudnictví	2 682,-

TISK A FILMOVÁ TVORBA

Vydané tituly - krásná literatura	933
- dětská literatura	605
Výtisky vydaných knih	98 446

Periodický tisk – tituly	1 071
<i>z toho deníky</i>	30
Dokončené filmy celkem	1 804
<i>celovečerní</i>	62
<i>krátké a středometrážní</i>	1 571
<i>zpravodajské</i>	171

KULTURNĚVÝCHOVNÁ ZAŘÍZENÍ

Muzea	241
<i>Návštěvníci v tis.</i>	15 056
Galerie	41
Výstavy	2 255
<i>Návštěvníci v tis.</i>	4 863
ZOO	13
<i>Návštěvníci v tis.</i>	4 661
Cirkusová představení	656
<i>Návštěvníci v tis.</i>	1 083
Hrady a zámky	140
<i>Návštěvníci v tis.</i>	8 495

(Zdroj: Federální statistický úřad: Historická statistická ročenka
ČSSR. SNTL – Nakladatelství technické literatury, Praha 1985)

Cirkus – Wikimedia Commons, ŠJů

NEJOBLÍBENĚJŠÍ CHLAPECKÁ JMÉNA

Petr	5 680
Jan	5 449
Martin	5 147
Tomáš	4 565
Jiří	4 257
Michal	3 664
Pavel	3 418
Lukáš	2 837
David	2 488
Jaroslav	1 835
Miroslav	1 792
Ondřej	1 648

NEJOBLÍBENĚJŠÍ DÍVČÍ JMÉNA

Lucie	4 658
Jana	4 657
Petra	4 109
Kateřina	3 495
Lenka	3 435
Martina	2 430
Veronika	2 063
Eva	2 026
Hana	1 933
Michaela	1 917
Zuzana	1 743
Monika	1 502

NARODILI SE

Jakub Dominik , bubeník a klavírista, člen kapely Kryštof	23. ledna
Vendula Chalánková , výtvarnice, konceptuální umělkyně a kreslířka komiksových stripů	4. února
Josef Bartoš , dostihový jezdec, trojnásobný vítěz Velké pardubické steeplechase	19. února
Jana Bernášková , divadelní a filmová herečka	21. února
Kamila Zlatušková , producentka, scenáristka, dramaturgyně a režisérka	26. února
Olga Lounová , zpěvačka, skladatelka, herečka	7. března
Katarína Knechtová , sólová zpěvačka, skladatelka, textařka	14. března
Marian Jurečka , politik, poslanec, předseda KDU-ČSL	15. března
Pavel Novotný , politik, starosta městské části Praha-Řeporyje, moderátor, novinář, syn komika Pavla Novotného	8. března
Václav Liška , filmový a divadelní herec	19. března
Martha Issová , divadelní a filmová herečka	22. března
Dita Táborská , spisovatelka	22. března
Petr Dolínek , politik, poslanec	27. března
Ondřej Brousek , herec, hudebník, skladatel a režisér	28. března

Martha Issová
– *Wikimedia Commons*,
Jindřich Nosek (NoJin)

Pavel Novotný
– *Wikimedia Commons*,
Jakubdrastich2

Barbora Seidlová
– *Wikimedia Commons*, *che*

Magdaléna Borová , herečka a členka souboru Činohry ND	14. dubna
Martin Havlát , hokejový útočník, zlatý na MS	19. dubna
Radka Rosická, rozená Kocurová , moderátorka, bývalá modelka a 2. vicemiss ČR 2002, manželka fotbalisty Tomáše Rosického	20. dubna
Václav Černohorský , novinář a reportér, zpravodaj ČT	4. května
Radka Třeštíková , spisovatelka, blogerka a právnička	3. května
Zdeněk Hřib , politik, manažer a lékař, od r. 2018 primátor hl. města Prahy	21. května
Olga Vít Krumpholzová , operní a koncertní zpěvačka	21. května
Barbora Seidlová , česká herečka	23. května
Jan Štěřba , sportovec, rychlostní kanoista-kajakář, bronzový z LOH	1. června
Jan Němec , spisovatel, šéfredaktor časopisu Host, syn spisovatele Ludvíka Němce	21. června
Jana Doleželová , modelka, vítězka Miss ČR 2004, farmaceutka	23. června
Jana Maláčová , úřednice a politička, od r. 2018 ministryně práce a sociálních věcí ČR, od r. 2019 místopředsedkyně ČSSD	24. června
Barbora Špotáková , atletka závodící v hodu oštěpem, dvojnásobná olympijská vítězka, držitelka světového rekordu v hodu oštěpem v ženské kategorii	30. června
Tomáš Duba , hokejový brankář	2. července
Vlad'ka Erbová , modelka, bývalá manželka fotbalisty Tomáše Řepky	12. července
Lucie Hrstková-Pešánová , bývalá česká reprezentantka v alpském lyžování	16. července
Adéla Elbel , nederlandistka, zpěvačka, performerka, textařka, herečka a stand-up komička	17. července

Kristýna Boková , herečka a tanečnice	23. července
Anna Bolavá , vl. jménem Bohumila Adamová , spisovatelka a básnířka	23. července
Jakub Hrůša , dirigent	23. července
Ema Brabcová , zpěvačka	1. srpna
Jana Plodková , herečka	5. srpna
Radek Kašpárek , šéfkuchař pražské restaurace Field	6. srpna
Jana Kaslová , advokátka, politička, členka TOP 09	26. srpna
Martin Erat , hokejista, stříbrný a bronzový na MS, bronzový na ZOH	29. srpna
Tomáš Hübschman , fotbalový defenzivní záložník či obránce, bývalý reprezentant	4. září
David Lafata , fotbalový útočník a bývalý reprezentant, nejlepší kanonýr v historii nejvyšší české ligy	18. září
Tomáš Petříček , politik, od r. 2018 ministr zahraničních věcí ČR, od r. 2019 místopředseda ČSSD	27. září
Jan Chvála , reprezentant ve sportovním lezení, mistr a vicemistr ČR	27. října
Milan Baroš , fotbalový útočník	28. října
Yemi Akineyemi Dele , známý jako Yemi A. D. , choreograf, herec, výtvarný umělec, umělecký režisér, performer	4. listopadu
Kateřina Čedíková , šachová mezinárodní mistryně	14. prosince
Lucie Černíková , herečka a zpěvačka, moderátorka Kouzelné školky	19. prosince
Marek Matějovský , fotbalový záložník a bývalý reprezentant	20. prosince
Jakub Vágner , rybář a držitel světových rekordů v lovu sladkovodních ryb, syn hudebníka Karla Vágnera	24. prosince
Vladimír Škultéty , filmový herec a režisér	25. prosince

SVĚT

Pitbull , americký rapper s kubánskými kořeny, herec, moderátor, producent	15. ledna
Alicia Keys , americká zpěvačka RnB a soulu, skladatelka, klavíristka	25. ledna
Elijah Wood , americký filmový herec	28. ledna
Justin Timberlake , americký zpěvák a herec	31. ledna
Kelly Rowland , americká zpěvačka, skladatelka a herečka	11. února
Paris Hilton , americká celebrita, dědička podílu hotelového impéria Hilton	17. února
Lleyton Hewitt , bývalý profesionální australský tenista	24. února
Vica Kerekes , slovenská herečka maďarského původu	28. března
Maarten van der Weijden , nizozemský plavec, mistr světa a olympijský vítěz LOH	31. března
Matthew Emmons , americký sportovní střelec, olympijský vítěz LOH z Athén ve střelbě malorážkou na 50 m vleže	5. dubna
Michael Pitt , americký herec a hudebník	10. dubna
Alessandra Ambrosio , brazilská modelka	11. dubna
Hayden Christensen , kanadský herec	19. dubna
Anja Pärson , švédsko-sámská bývalá lyžařka, olympijská vítězka a desetinásobná mistryně světa	25. dubna
Jessica Alba , americká herečka	28. dubna
Kunal Nayyar , anglický komik indického původu, známý jako Rajesh Koothrappali ze sitkomu Teorie velkého třesku	30. dubna
Rami Malek , americký herec egyptského původu	12. května
Amy Schumer , americká stand-up komička, scenáristka, producentka a herečka	1. června
Fredrik Backman , švédský spisovatel, sloupkař a blogger	2. června
Anna Kurnikovová , bývalá profesionální ruská tenistka a modelka	7. června

Natalie Portman , izraelsko-americká herečka	9. června
Adriana Lima , brazilská topmodelka a herečka	12. června
Natalja Antúchová , ruská atletka, hladká čtvrtka a štafety	26. června
Fernando Alonso Díaz , španělský automobilový závodník, bývalý pilot F1, dvojnásobný mistr světa	29. července
Meghan, vévodkyně ze Sussexu , manželka britského královského prince Harryho, vévody ze Sussexu, humanitární pracovnice a bývalá americká herečka	4. srpna
Roger Federer , švýcarský profesionální tenista, považován za nejlepšího hráče historie tenisu	8. srpna
Beyoncé , americká zpěvačka, herečka, producentka, textařka a módní návrhářka	4. září
Jennifer Hudson , americká herečka, zpěvačka	12. září
Alexis Bledel , americká herečka a modelka	16. září
Nicole Richie , americká zpěvačka a herečka, adoptivní dcera zpěváka a skladatele Lionela Richieho	21. září

Meghan Markle, vévodkyně ze Sussexu
– *Wikimedia Commons, Nother Ireland*
Office

Roger Federer
– *Wikimedia Commons, Tatiana*

Serena Williams, americká profesionální tenistka, držitelka olympijské zlaté medaile, několikanásobná vítězka Australian Open, French Open, Wimbledonu, US Open a dalších turnajů ve dvouhře i čtyřhře

26. září

Zlatan Ibrahimović, švédský fotbalový útočník

3. října

Ivanka Trumpová, americká podnikatelka, modelka a politička, dcera amerického prezidenta Donalda Trumpa a Ivany Trumpové

30. října

Xabier Alonso Olano, španělský fotbalový záložník

25. listopadu

Natasha Bedingfield, britská zpěvačka

26. listopadu

Bruno Alves, portugalský fotbalový obránce a reprezentant

27. listopadu

Britney Spears, americká popová zpěvačka

2. prosince

David Villa, španělský fotbalový útočník

3. prosince

Sienna Miller, britsko-americká herečka, módní návrhářka a modelka

28. prosince

Serena Williamsová

– *Wikimedia Commons*, Edwin Martinez from The Bronx

Britney Spears

– *Wikimedia Commons*, marcen27 from Glasgow, UK

ROK KOVOVÉHO KOHOUTA

5. 2. 1981–24. 1. 1982

Ročníky 1921, 1933, 1945, 1957, 1969, 1981, 1993, 2005, 2017

V čínském zvěrokruhu je krom dvanácti znamení ještě pět elementů. Kohout může být kovový, vodní, dřevěný, ohnivý nebo zemní. V roce 1981 vládl kovový kohout.

Kohout bývá obezřetný, střízlivý, konzervativní, silný a rozhodný. Také velmi ctižádostivý. Nesnáší plýtvání časem, vše, co dělá, činí metodicky a přesně. Je velmi inteligentní a pilný. Uvažuje rychle, bývá to nadaný řečník, který nemá problém vystoupit před publikem. Kohout říká vždy, co si myslí, nebere si servítky. Je to ukázka jeho sebestřednosti, jeho sebejistého a autoritativního chování. Pocity a názory druhých mu jsou bohužel často lhostejné, čímž si vytváří nepřátele. Myslí si, že je vždy v právu, a tak druhým nedůvěřuje a spoléhá raději sám na sebe. Vnitřně však touží po uznání. Občas by mu prospělo netrvat zarputile na svém a přistoupit na kompromis.

Kohout se snaží emoce držet pod kontrolou, pěstuje si pověst klidného člověka, ale pokud ho někdo zklame nebo ho něco trápí, dokáže vybuchnout a být velmi kritický. Touží po lásce a přátelství, ne vždy si však dokáže udržet kvalitní partnerský vztah. Pokud se mu to podaří, mívá velkou rodinu a aktivně se zajímá o vzdělávání svých potomků. Přátelé si jej cení pro jeho věrnost a obětavost.

Je mistrem ve finančních záležitostech. Dobře si vybírá své investice a dokáže získat velké jmění. Většina Kohoutů spoří a nakládá s penězi uvážlivě, najdou

se však i tací, kteří rozmařile utrácení. Naštěstí má Kohout finanční rezervy, jež mu pomohou případné potíže překlenout.

Zpravidla si potrpí na elegantní oblečení. Pokud to vyžaduje zaměstnání, pyšně nosí svou uniformu. Bývá také vynikajícím učitelem.

Známé osobnosti ve znamení kohouta:

1921: **Alexander Dubček, Charles Bronson**, 1945: **Goldie Hawn, Steve Martin**,
1957: **Dolph Lundgren**, 1969: **Edward Norton, Cate Blanchett, Renée Zellweger**,
Christian Slater, Matthew McConaughey, Matthew Perry, Erika Eleniak

Cate Blanchett
– Wikimedia Commons, author Paul Cush

Christian Slater
– Wikimedia Commons, siebbi

Edward Norton
– Wikimedia Commons, Steve Jurvetson